

DYNAUDIO CONFIDENCE 20A

Actieve high-end monitor

die je de techniek
laat vergeten

tested

music
emotion

20

Zoals de regelmatige lezer van dit magazine zal weten heb ik het afgelopen decennium aardig wat ervaring opgedaan met Dynaudio luidsprekers. Dit Deense merk uit Skanderborg heeft een klankkarakter dat heel dicht aanligt tegen wat ik als ideaal beschouw: neutraal maar kleurrijk, gedetailleerd maar geen overdreven nadruk op resolutie, en een voortreffelijk gedrag qua dynamiek, timing en fase. Dus toen ik de gelegenheid kreeg om de actieve versie van het monitormodel uit de huidige Confidence toplijn te recenseren greep ik die kans met beide handen aan. Enige probleem: ik kreeg het logistiek niet rondgebreed. Mijn eigen luisterruimte was 'volgeboekt' voor andere reviews. Gelukkig kon ik (wederom) rekenen op de gastvrijheid van AVNUE, de mooie winkel in beeld en geluid in mijn woonplaats, waarvan ik de luisterruimte inmiddels net zo goed ken als mijn eigen kamer. Een hele dag ongehinderd luisteren in een perfecte omgeving resulteerde in een gewaagde eindgedachte: zou de Confidence 20A de beste luidspreker kunnen zijn die Dynaudio ooit heeft gemaakt?

Het zal inmiddels wel duidelijk zijn dat de A in de naam Confidence 20A staat voor 'Active'. Dynaudio heeft veel ervaring met actieve luidsprekers. Dat is begonnen bij hun pro-audio afdeling, waar ze al decennialang actieve monitoren voor studio's maken, maar ook de thuisluisteraar wordt al jaren verwend met mooie en innovatieve actieve luidsprekersystemen, zoals de inmiddels niet meer leverbare Xeo en Focus XD series en de huidige Focus modellen, wat een soort Zwitserse zakmessen zijn qua mogelijkheden. De Confidence 20A is echter anders. De instructie aan de ontwerpers was om een eenvoudig te gebruiken actieve standmount luidspreker van absolute topklasse te ontwikkelen die zowel audiofielen als designgevoelige muzikkliefhebbers en levensgenieters zou aanspreken. Nou... Appeltje-eitje dus... Zou je denken. Je pakt de bestaande Confidence 20, geeft

hem een iets ander kleurtje (de behuizingen van de 20A zijn leverbaar in 'High Gloss Snow' en 'High Gloss Space', en de opvallende baffle van Compex hard-schuim is nu echt zwart in plaats van antraciet), je bouwt er een versterker uit de Focus serie in et voilà.

Nou... Niet bij Dynaudio dus. De nieuwe Confidence 20A is op de spikes en de inmiddels beroemde - en sublieme - Esotar 3 tweeter (en enkele schroefjes) na volledig opnieuw ontworpen. Het belangrijkste verschil met de passieve Confidence 20 is dat de Confidence 20A eigenlijk geen standmount is, maar een vloerstaander. De foto's vertellen misschien wat anders, maar bij de Confidence 20A vormen de voet en de luidsprekerbehuizing één geheel. Dat is gedaan omdat de versterkers en de overige elektronica - waarover zometeen méér - én alle aansluitingen en regelaars in de voet zijn gebouwd. Elke oplossing die werd bedacht om een goede signaalverbinding tussen de elektronica in de losse voet en een losse luidspreker te maken presteerde minder goed dan een vaste verbinding waarbij de bekabeling zonder onderbreking van de elektronica naar de drivers loopt. En dat compromis wilden de ontwerpers simpelweg niet maken. De voet is gemaakt van aluminium, dat deels als koelelement fungeert en de warmte van de versterker afvoert, maar hij is aan de zijkant ook voorzien van koelsleuven, waar middels convectie óók een groot deel van de warmte wordt afgevoerd. 550 Watt aan totale versterking wordt op deze manier volkomen passief gekoeld, dus zonder het gezoem van ventilatoren.

Aansluitingen en regelaars

Wanneer je de 'voet' van de luidsprekers nader bekijkt zie je dat er goed is nagedacht over het ontwerp. Alle aansluitingen, zowel voor stroom als analoog en digitaal signaal zitten onderaan, waar je ze bij de meeste 'gewone' vloerstaande luidsprekers óók verwacht, en wat visueel een stuk minder storend is. Boven de aansluitingen zit ook nog een USB-B aansluiting waar 'Service' bij staat. Hiermee kunnen in de toekomst even-

tuele firmware-aanpassingen worden gedaan, maar Dynaudio's Product Training Manager Otto Jørgensen, die me na de lunch via een videoverbinding een gedetailleerde presentatie van de Confidence 20A gaf, sprak desgevraagd zijn twijfel uit of er veel updates zullen komen: "Het kan altijd natuurlijk, onze ontwikkeling gaat door, maar het werkt nu gewoon zoals we willen."

Er zit géén aan/uit knop op. Zodra je de geaarde stroomkabel in de IEC socket achterop de voet steekt licht het Y-logo van Dynaudio aan de voorkant van de voet wit op en is de speaker na wat kort geknipper klaar voor gebruik. Wat ook opvalt is dat de in- en uitgangen allemaal van het type XLR zijn. Dat betekent bij analoog aansluiten dus gebalanceerde kabels en bij digitaal aansluiten AES/EBU. Let daarbij op dat je de juiste kabel gebruikt. Beide verbindingen gebruiken gebalanceerd opgebouwde geleider-configuraties en XLR-connectoren, maar bij een AES/EBU verbinding is de impedantie van de kabel zeer kritisch. Die moet exact 110 Ohm zijn om bij langere verbindingen en hoge datasnelheden signaalreflecties en jitter te voorkomen. Bij analoge gebalanceerde kabels is de impedantie minder kritisch en in de praktijk dus ook lang niet altijd precies 110 Ohm.

Op de achterzijde van de voet bevinden zich bij beide luidsprekers een aantal knoppen waarmee je bepaalde eigenschappen kunt instellen. Er is een knop om het verlichte logo te dimmen of uit te zetten, een knop waarmee je de tonale balans van de luidsprekers een heel klein beetje kunt beïnvloeden (Dark, Neutral of Bright - en de verschillen zijn subtiel, zoals dat hoort), een knop waarmee je de gevoeligheid van de analoge ingang in drie stappen kunt regelen, een knop waarmee je bij een digitale verbinding aangeeft of het de linker- of rechter luidspreker is, een knop waarmee je de ingebouwde Sample Rate Conversion activeert - waarover eveneens later méér - en een knop waarmee je de plaatsing van de luidspreker aangeeft: Free, Wall of Corner. De Confidence 20A heeft dus wél DSP aan boord, maar géén Dirac ruimtecorrectie, en ook geen

ingebouwde streaming. Daar moet de nieuwe eigenaar zelf voor zorgen, maar heeft daarbij dus wel alle keuzevrijheid.

Versterking

De DSP wordt onder meer gebruikt als actief scheidsfilter, om de twee ingebouwde versterkers het juiste signaal naar de drivers te laten sturen. Dynaudio heeft opnieuw gekozen voor Klasse D versterkers van het Deense merk Pascal. Ze maken daar ook al jaren gebruik van voor de studio-monitoren in hun pro-audio lijn en ze kennen het product dus van haver tot gort. Voor het hoog is 150 Watt ter beschikking, wat zó ruim bemeten is dat vervorming zelfs bij hoge volumes geen enkele rol speelt. Het laag en midden worden aangestuurd door een 500 Watt versterker, die echter wordt begrensd op 400 Watt. Dat was volgens Otto Jørgensen precies voldoende om de 18 centimeter NeoTec MSP woofer/middentoner maximaal uit te sturen, zodat ook hier de vervorming zelfs bij maximale belasting zeer laag blijft.

Dynaudio realiseert hiermee een ongelooflijk goede ratio tussen belastbaarheid en vervorming, en dat hoor je terug (of juist niet...) wanneer je luider speelt. Waarvan ik straks een enigszins hilarisch voorbeeld zal beschrijven. Wat overigens óók helpt bij de schone weergave is de zeer subtiel werkende ingebouwde limiter, die middels een buffer van 1 milliseconde voortdurend 'voorkijkt' naar de gevraagde output, en bij te hoge pieken nét genoeg ingrijpt om vervorming tegen te gaan, maar zonder dat dat een hoorbaar 'pompend' effect oplevert. Schone weergave onder álle omstandigheden dus.

Er is véél over de gebruikte (akoestische) technologie te vertellen. Té veel eigenlijk, maar als ik nog één bijzonder detail mag uitlichten dan is dat de 'Exponentially Shaped Dual Flared' baspoort. Deze nieuw ontwikkelde baspoort combineert een aantal bestaande kenmerken, zoals een aan beide zijden breed uitlopende (Flared) monding, maar door gebruik te maken van DSP konden de ingenieurs van Dynaudio een ongelooflijk slimme truc uithalen: door het essentiële deel van de poort (dus waar de gewenste

resonantie optreedt) smaller en korter te maken (alleen het middelste deel van de pijp), en de exponentiële uitloop aan beide kanten juist langer, kwam de resonantiefrequentie weliswaar net wat lager te liggen en was de output ook wat minder, maar door dat middels DSP te compenseren werd dezelfde ondersteuning in het (sub)laag bereikt, met aanzienlijk minder vervorming en hoorbare artefacten als poortruis.

Opstellen

Het is tijd geworden om te luisteren. De setup die klaarstond was relatief eenvoudig. Als digitale bron was gekozen voor de AURALiC Aries S1

streaming hub, de analoge bron was de geïntegreerde AURALiC Altair G2.2 streamer. Beide apparaten hebben een ingebouwde volumeregeling, wat van essentieel belang is aangezien de Confidence 20A's alleen een ingebouwde eindversterker hebben. Vanuit de Aries S1 werd via een AudioQuest Carbon AES/EBU een digitale verbinding gelegd met de linker luidspreker, en van daaruit liep een langere AudioQuest Carbon AES/EBU naar de rechter luidspreker, waarbij ik er uiteraard goed op had gelet dat de Left/Right knop op beide luidsprekers correct stond ingesteld. De luidsprekers zijn dus niet draadloos met elkaar

verbonden, opnieuw omdat dat op dit niveau als een compromis werd beschouwd. Door de bekabelde verbinding is er in elk geval totaal geen sprake van 'latency' (vertraging van de doorgifte van het digitale signaal tussen beide luidsprekers). De definitieve plaatsing van de luidsprekers deed ik op het gehoor, waarbij ik in de luister ruimte van AVNUE vrij snel uitkwam op ruim een meter van de zijwand en anderhalve meter van de achterwand, en een gemiddelde toe-in waarbij de binnenste zijanten van de luidsprekers vanaf de luisterpositie nog een klein beetje zichtbaar waren. Verder indraaien maakte het totale beeld te smal, verder uitdraaien maakt het center-image te groot en te diffuus. De positieschakelaar stond op Free, de Sound Balance op Neutral, en de Sample Rate Conversion stond uit. Daarover in het kort: de Sample Rate Converter van de Confidence 20A doet misschien niet helemaal wat je denkt dat hij doet. Als de SRC uit staat past de interne processor zich aan de sample

rate van het binnenkomende digitale signaal aan. Dit geeft de hoogste geluidskwaliteit, maar in combinatie met sommige digitale bronnen kan de digitale ingang van de luidspreker bij het overschakelen van de ene bit- en sample rate naar de andere kortstondig 'muten' tijdens het locken met het signaal. Daardoor is de weergave niet meer gapless en dat kan als storend worden ervaren. De Sample Rate Converter in de Confidence 20A zet het binnenkomende digitale signaal, ongeacht de resolutie, om naar de eigen, interne resolutie van 24 bit/192kHz. Dat geeft in theorie een iets minder goede geluidskwaliteit, maar ik betwijfel of dat in de praktijk zo heel erg duidelijk hoorbaar zal zijn. Hoe dan ook, spelers van AURALiC zorgen er zelf voor dat de overgang van de ene naar de andere bit- of sampling rate soepel verloopt, dus kon de converter in de luidspreker uit blijven.

Luisteren digitaal

Het eerste album dat ik vanaf mijn

meegebrachte USB stick beluisterde was Magic Seeds van Leifur James, één van mijn favoriete releases van 2024. Wat onmiddellijk opviel was het enorme geluidsbeeld dat de Confidence 20A's neerzetten, waarbinnen ze zelf overigens zeer doeltreffend verstoppertje speelden. De muziek zweefde als een reusachtige bubbel in de luister ruimte en omspoelde me op de luisterbank volledig. De laagweergave was aanzienlijk dieper en strakker dan je van een luidspreker van dit formaat verwacht, wat de muziek veel substantie gaf, en de algehele tonale balans was mooi evenwichtig en neutraal, maar wel met voldoende klankkleur. Strikte neutraliteit laat zich misschien wel méten wanneer je het inkomende signaal vergelijkt met het uitgaande, maar op het gehoor laat het zich lastig vaststellen omdat iedereen er een eigen interpretatie aan geeft. Ik neig qua voorkeur naar een ietwat warme signatuur, omdat dat bij langere luistersessies prettiger is, en de 'huisclank' van Dynaudio past daar

perfect bij. Waarmee ik niet wil zeggen dat de Confidence 20A's gekleurd klinken, dat doen ze nadrukkelijk niet. Wél dynamisch en snel, en omdat er nauwelijks vervorming optreedt kun je luid spelen zonder het in de gaten te hebben. Ik merkte dat pas toen ik zag dat ik een binnenkomende oproep op mijn telefoon had gemist.

Dat de laagweergave van de Dynaudio Confidence 20A niet zomaar diep is maar werkelijk putdiep hoorde ik toen ik naar de track *Desamor* van de Portugese fado-zangeres Lina Rodriques luisterde. Potverdeurie vrienden... Als ik de setup niet zelf had gedaan zou ik vol ongeloof op zoek zijn gegaan naar de verborgen subwoofer van telefoon-celformaat. Werkelijk... En niet alleen putdiep, maar ook loeistrak, zodat de schitterend opgenomen vleugelpiano en gitaar in volle glorie achter de met een bij het genre horende smachtstem zingende Lina in de mix stonden. Het was lastig om analytisch te blijven luisteren. Enerzijds omdat Fado altijd een zeer merkwaardig effect heeft op mijn traanbuizen, anderzijds omdat de kwaliteit van wat ik hoorde zo hoog was dat ik alléén nog maar met de muziek meeging. Betoverend, dat is een woord dat ik niet vaak gebruik maar dat hier zonder meer van toepassing is.

Je staat in brand!

Vóór ik ging omschakelen naar het klaarstaande en inmiddels opgewarmde analoge front-end leek het me gepast om de Confidence 20A's eerst nog even het non-audiofiele vuur eens goed aan de schenen te leggen. De vraag of er met de 20A's ook te feesten valt zou worden beantwoord door de Haagse band Prins S. en de Geit. Hun debuut-album *Partijtje* gaat over - de titel zegt het al - wat er zich zoals op een gemiddeld kinderfeestje afspeelt. De dwarse beats en elektronica, die op het album worden verzorgd door Daniel Ortgiess, komen tot een verpletterende eruptie in het naar een bekend zoekspelletje genoemde nummer *Warmer/Kouder*. Na een vervormd intro op de basgitaar valt na een seconde of veertien een veelbelovend ritme in dat met een

aanzwellende sirene opbouwt naar de uitroep "Je staat in brand!" waarna er een beat 'dropt' waar Paul Elstak het van in zijn broek zou doen. Met het volume in de Lightning DS app van AURALiC op 75 werd de ervaring fysiek, de bank trilde op de maat van de beats en op de luisterplek, ruim 3 meter van de luidsprekers, mat ik met mijn telefoon pieken van 105 dB toen de beats nog harder begonnen te gabberen. Volkomen onverantwoord natuurlijk, en zeker niks langer te doen dan het nummer duurt, maar de Confidence 20A's gaven geen krimp. Het beeld bleef rotsvast stabiel, enorm groot, kleine details bleven hoorbaar en er was geen spootje vervorming te horen, behalve wat die knotsgekke Ortgiess er zelf in had gestopt. Toen het geweld gestopt was barstte ik spontaan in lachen uit. De bier en borrelnootjes-test was succesvol doorstaan, geen sprake van een worst-kaas scenario waarbij de feestvreugde eindigt in stilte en de geur van smeulende elektronica. De wit verlichte Y voor op de stand schijnt rood op te lichten als je de combinatie van versterker en luidspreker in de vervorming duwt, en constant rood te branden als je de thermische beveiliging heb weten te triggeren, maar ondanks dat ik écht mijn best hadden gedaan was er geen vleugje rood te bekennen geweest. Otto Jørgensen vertelde later met enige trots dat hij dat - zélf s onder lab-omstandigheden - ook nog nooit had zien gebeuren.

Luisteren analoog

Wanneer je de Dynaudio Confidence 20A's analoog aanstuurt - vanuit een bronapparaat met regelbaar volume, zoals de hier gebruikte AURALiC Altair G2.2, of met een gewone voorversterker - komt het nog méér aan op de kwaliteit van de gebruikte interconnects dan wanneer je de 20A's digitaal aanstuurt. Het resultaat met de hier gebruikte gebalanceerde AudioQuest Yukon was absoluut zeer goed, want dat is een fraaie kabel met een uitstekende prijs/kwaliteit verhouding, maar toch gaf ik in dit specifieke vergelijk de voorkeur aan de digitale aansturing met de AudioQuest Carbon AES/EBU. Dus

ondanks het feit dat de AURALiC Altair G2.2 voor de gebalanceerde uitgangen de zeer fraaie, op een ontwerp van Rupert Neve gebaseerde discrete Orfeo uitgangsmodule gebruikt. Met de analoge Yukon kabels klonk alles nét wat minder rijk en een tikje droger en minder vloeiend, maar ik merkte snel dat ik daarvoor moest afdalen naar het niveau van spijkers op laag water. De vraag: "Wat als er bijvoorbeeld een AudioQuest Thunderbird had gelegen?" drong zich weliswaar aan me op, maar die bleef bij gebrek aan een Thunderbird van de juiste lengte onbeantwoord. De luistervoorbeelden hieronder dienen dus echter wél met dit in gedachten te worden gelezen. Als je de Confidence 20A's op de één of andere manier analoog wil gaan aansturen verdient het aanbeveling om binnen het totale budget genoeg ruimte in te richten voor passende kabels.

Ondanks mijn lichte voorkeur voor digitaal klonk ook Nils Frahm's jeugd-vriendengroep Nonkeen geweldig. Het

vorig jaar uitgekomen album *All Good?* staat vol melancholieke elektronische jazz van het toegankelijke maar niet gemakzuchtige soort. De productie, die in handen was van Frahm zelf, is warm en ruimtelijk en - mag ik dat in deze context zeggen? - zeer analoog van klank. En ook toen de Dynaudio Confidence 20A analoog werd aangestuurd ontstond weer heel snel de behoefte om mijn eigen iPad met luisternoties terzijde te leggen en alleen nog maar met die van AVNUE te browsen naar opnames die ik óók nog graag wilde beleven. Tot slot van de sessie, die tot laat in de middag duurde, luisterde ik naar Boris Blank, de muzikale helft van het Zwitserse duo Yello. Zijn album *Resonance*,

dat in 2024 uitkwam, behoort tot de fraaiste muzikale producties die ik ken. Blank is een studiotovenaar van absolute wereldklasse, wat helaas ook blijkt uit het feit dat de muziek van Yello op hifi beurzen helemaal aan rafels wordt gespeeld. Hoe dan ook, als 'collega' geluidstechnicus bewonder ik hem zéér, en de manier waarop de Dynaudio Confidence 20A's nummers als het filmische *Time Bridges*, het kosmische *Angel Base* of het dromerige *North Of Eden* neerzetten was niet minder dan fenomenaal. En daarmee begon dus al het filosoferen, dat aan het eind van deze review uiteindelijk zou moeten leiden tot de...

Conclusie

De Dynaudio Confidence 20A is het vlaggenschip van het actieve smaldeel binnen het hifi-assortiment van deze Deense fabrikant. Wie er simpelweg een passieve Confidence 20 met ingebouwde versterker mee denkt te kopen vergist zich. Het complexe samenspel van elektronica en tientallen jaren akoestische kennis en ervaring die schuilgaan achter het fraaie uiterlijk maken de 20A echt een totaal andere én unieke luidspreker. Wanneer je met veel luisteren en combineren een uit losse componenten bestaand systeem van minstens dezelfde prijs samenstelt zul je beslist in de buurt komen, maar of je de ultieme balans, de samenhang en (jazeker...) de pure muzikaliteit van de Confidence 20A daar echt mee benadert is maar zeer de vraag. Een andere vraag is voor wie de Confidence 20 nu werkelijk bedoeld is. Voor muziekliefhebbers uiteraard, maar niet alleen degenen die een maximaal presterend, fraai ogend en compact luidsprekersysteem zonder poespas zoeken en daar flink in willen investeren. Ik denk dat de Dynaudio Confidence 20A óók een grote aantrekkingskracht zou moeten hebben op doorgewinterde audiofielen die het gefröbel met kabeltjes en wéér een nieuwe versterker of da-converter beu zijn en naar een 'eindsysteem' verlangen, dat álles biedt waar ze hun hele leven naar op zoek zijn geweest, maar dan simpel en elegant. Je hoeft alleen nog maar een goede bron toe te voegen. Als

je dat allemaal bij elkaar optelt vind ik het spannend maar óók verdedigbaar om de Confidence 20A inderdaad de beste luidspreker te noemen die Dynaudio ooit heeft ontwikkeld.

Er is onder collega's die over high-end audio schrijven best wel eens discussie over het toekennen van een puntenscore aan producten die op een dusdanig hoog niveau presteren dat ze eigenlijk boven elke twijfel verheven zijn. Ondanks hun soms behoorlijk pittige prijskaartje. Ik vind enerzijds dat de Dynaudio Confidence 20A, ondanks een paar piepkleine spijkertjes op laag water, absoluut in die categorie thuishoort, en dat mijn beschrijving van het gebodene eigenlijk voor zich kan spreken. Maar anderzijds stel ik er ook prijs op om een product dat mij tijdens een intensieve luistersessie meermaals de techniek heeft doen vergeten op gepaste wijze te belonen. Een tien met een griffel derhalve, minder zou onjuist zijn...

Max Delissen

PRIJS
DYNAUDIO CONFIDENCE 20A € 20.000,-
PER PAAR

DYNAUDIO, WWW.DYNAUDIO.NL

► END